

Recenzia

Aladinova čarovná lampa – publikácia pre deti

Vzdelávací a didaktický inštitút ABC Music (M. Navrátilová, M. Sochor)

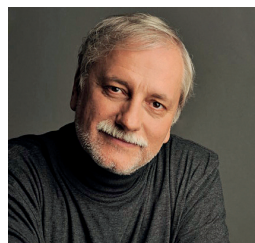
Svoj prvý film, ktorý bol určený výhradne detskému publiku, som natočil v roku 1985 a musím povedať, že vtedy som ani netušil, do akej špecifickej oblasti tvorby vstupujem. Už pri písaní scenára som si uvedomil, že dieťa nie je malý dospelý a že je nutné sa s ním rozprávať cez umelecké dielo iným spôsobom ako s divákom o generáciu či generácie starším. Bol som preto veľmi zvedavý, ako si s touto špecifickou diskusiou poradia autori projektu *Aladinova čarovná lampa*, ktorý, ako som skoro pochopil, nie je určený len k pasívnemu vnímaniu, ale predpokladá i aktívnu účasť dieťaťa. Za veľmi sympatický a potrebný považujem už samotný nápad primäť dieťa, aby prostredníctvom tohto projektu aspoň na čas opustilo svet pasívneho vnímania reality, teda svet, v ktorom komunikuje s ostatnými ľuďmi predovšetkým cez obrazovku počítača či malého displeja mobilného telefónu, svet, kde kontakt i s jeho vrstovníkmi prebieha najmä cez SMS či najrôznejšie sociálne siete. Je to paradoxné, ale v dobe, v ktorej má technika výrazne pomáhať komunikácii medzi ľuďmi, žijú ľudia a deti obzvlášť čím ďalej viac v spoločenskej izolácii, osamotení. Vzhľadom k tejto situácii považujem teda túžbu autorov publikácie po návrate dieťaťa k hravosti, pocitu spolužitia s ostatnými a v neposlednom rade k znovu oživeniu nádherného sveta fantázie v detskej mysli za úžasnú, potrebnú a hlavne veľmi originálnu.

Rozdelenie publikácie na štyri časti je logické a inšpiratívne nielen pre pedagóga, ale najmä pre detského čitateľa, ktorý sa po zoznámení s literárnou podobou rozprávky môže stať i aktívnym hrdinom, ktorý plní nielen zadané úlohy, ale vďaka dramatizácii textu sa môže premeniť i na niektorých hereckých predstaviteľov z rozprávkových postáv. Celá koncepcia projektu smeruje teda k hlavnému a natoľko potrebnému cieľu, ktorým je aktivizovanie dieťaťa zapojením čím viac strácajúcej sa jeho fantázie a predstavivosti do hry na svet, v ktorom se bežne nepohybuje, ale ktorý ho núti riešiť neobvyklé vzťahy a situácie. Hra na hercov je totiž spoľahlivou pákou, ktorá každého jedinca, a to nielen detského, prenáša zo všednosti do abstraktného, v tomto prípade rozprávkového sveta, v ktorom je možné pohybovať sa iba vďaka zmobilizovanej fantázii a predstavivosti.

Nespochybniteľnou hodnotou projektu Aladin je úvodná časť knižky, v ktorej sa dieťa zoznamuje so samotnou rozprávkou prostredníctvom jej literárnej podoby. Slovná zásoba a schopnosť gramaticky správnej vetnej stavby je u súčasných detí veľmi obmedzená; dieťa je totiž navyknuté vyjadrovať sa písomne prevažne v internetovom svete, v ktorom sa stalo zvykom ignorovať interpunkciu i písanie malých a veľkých písmen a kde sa vystačí len s heslovitým vyjadrovaním s minimálnym počtom slov. Stretnutie s krásnou slovenčinou v literárnej podobe rozprávky *Aladinova čarovná lampa* by se teda malo stať pre dnešné internetové dieťa, odvyknuté čítať krásnu literatúru, zážitkom, ktorý by mal jednak povzbudiť jeho nie príliš rozvinutú fantáziu, ale mal by ho hlavne priviesť i ku kultúre vyjadrovania, a to nielen písomného.

Celý projekt Aladin je okrem iného sympatický i tým, že pedagóg považuje dieťa za inteligentného partnera, ktorému môže klásť zmysluplné otázky a dávať mu tvorivé úlohy, a to s dôverou, že všetko dobre zvládne. Obzvlášť v dnešnej dobe, v ktorej sa stalo kultom násilie a primitivizmus v najrôznejších podobách, je teda výchovný projekt Aladin, ktorý už malé deti vedie k pozitívnemu, humánnemu vnímaniu sveta, veľmi vítanou aktivitou; a domnievam sa preto, že celý tvorivý kolektív, vedený PaedDr. Máriou Navrátilovou, si zaslúži uznanie a podporu všetkých, ktorí si uvedomujú, že čokoľvek, čo bude zanedbané v komunikácii s človekom už v jeho útlom detstve, sa v dospelosti len s problémami doháňa. Pomáhať dieťaťu orientovať sa v hodnotách života pomocou rôzneho využitia klasickej rozprávky považujem teda za veľmi šťastný a hodnotný nápad, za ktorý by mali byť všetkým dospelým vďační predovšetkým tí, ktorým je publikácia *Aladinova čarovná lampa* určená – deti.

V Prahe 25. apríla 2017

Zdeněk Zelenka
scenárista a režisér